

Prima instanță: Judecătoria Călărași (judecător V. Negurița)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecători A. Bostan, V. Negru și A. Pahopol)

Dosar nr. 2ra-2069/17

D E C I Z I E

20 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în următoarea componență:

Președintele ședinței, judecător
Judecători

Iulia Sîrcu
Maria Ghervas
Ion Druță
Mariana Pitic
Luiza Gafton

examinând recursul declarat de ÎM „Incaso“ SRL, prin intermediul avocatului Covaliov Natalia,

în cauza civilă în procedura contencioasă la cererea de chemare în judecată înaintată de ÎM „Incaso“ SRL, prin intermediul avocatului Covaliov Natalia, împotriva lui Rău Andrei cu privire la încasarea datoriei de bază, taxei aferente contractului de împrumut, dobânzii și a penalităților, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2017, prin care s-a respins apelul declarat de ÎM „Incaso“ SRL, prin intermediul avocatului Covaliov Natalia, împotriva hotărârii Judecătoria Călărași din 10 octombrie 2016, și s-a menținut hotărârea primei instanțe,

C O N S T A T Ă :

La 29 aprilie 2016 avocatul Covaliov Natalia, acționând în interesele ÎM „Incaso“ SRL, a expediat prin trimitere poștală în adresa Judecătoria Călărași o cerere de chemare în judecată împotriva lui Rău Andrei (f.d. 4-6; 24), prin care a solicitat: (1) încasarea în beneficiul ÎM „Incaso“ SRL, din contul lui Rău Andrei, a datoriei de bază în sumă de 9 535, 6 lei, conform contractului de împrumut nr. 462606 din 17 iulie 2012, încheiat între ÎCS OM „Iute Credit“ SRL și Rău Andrei; (2) încasarea în beneficiul ÎM „Incaso“ SRL, din contul lui Rău Andrei, a taxei aferente contractului de împrumut în sumă de 2 383, 92 lei; (3) încasarea în beneficiul ÎM „Incaso“ SRL, din contul lui Rău Andrei, a dobânzii în sumă de 850,

07 lei; (4) încasarea în beneficiul ÎM „Incaso“ SRL, din contul lui Rău Andrei, a penalității de întârziere în sumă de 10 349, 61 lei; (5) încasarea în beneficiul ÎM „Incaso“ SRL, din contul lui Rău Andrei, a penalității pentru rezilierea contractului de împrumut în sumă de 3 350 lei; și (6) încasarea în beneficiul ÎM „Incaso“ SRL, din contul lui Rău Andrei, a sumei de 799 lei cu titlu de taxă de stat plătită la înaintarea cererii de chemare în judecată și a sumei de 800 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În motivarea acțiunii, a susținut că la 17 iulie 2012 între ÎCS OM „Iute Credit“ SRL și Rău Andrei a fost încheiat contractul de împrumut nr. 462606, prin care ÎCS OM „Iute Credit“ SRL s-a obligat să pună la dispoziția lui Rău Andrei suma de 15 000 lei, iar Rău Andrei s-a obligat să restituie această sumă până la 17 ianuarie 2014, să plătească dobânda, taxa aferentă contractului și, după caz, penalitatea de întârziere și penalitatea pentru rezilierea contractului.

A invocat că Rău Andrei nu și-a executat integral obligațiile de restituire a împrumutului, plată a dobânzii și a taxei aferente contractului.

A indicat că Rău Andrei a fost înștiințat în repetate rânduri că își încălcă obligațiile contractuale, iar prin reclamația nr. 701340878, pe care Rău Andrei a recepționat-o la 17 august 2015, acesta a fost informat despre operarea rezilierii contractului și despre necesitatea achitării sumei de 26 647, 16 lei în contul ÎM „Incaso“ SRL.

A precizat că prin contractul de cesiune nr. CES-1/01/06/2010 din 01 iunie 2010, completat și modificat prin acordul adițional nr. 01/06/2013 din 01 iunie 2013, ÎCS OM „Iute Credit“ SRL a cesionat ÎM „Incaso“ SRL, *inter alia*, creanța deținută față de Rău Andrei.

La 21 iulie 2016 avocatul Covaliov Natalia, acționând în interesele ÎM „Incaso“ SRL, a expediat prin trimitere poștală în adresa instanței de judecată o cerere (f.d. 34; 36; 38), prin care a solicitat încasarea în beneficiul ÎM „Incaso“ SRL, din contul lui Rău Andrei, a sumei de 90 lei cu titlu de cheltuieli de citare publică a acestuia.

Prin hotărârea primei instanțe din 10 octombrie 2016 (f.d. 40; 44-46), s-a admis parțial acțiunea și s-a încasat în beneficiul ÎM „Incaso“ SRL, din contul lui Rău Andrei, suma de 4 097, 87 lei cu titlu de datorie totală și suma de 1 160 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, iar în rest, s-a respins acțiunea ca neîntemeiată.

La 19 octombrie 2016 avocatul Covaliov Natalia, acționând în interesele ÎM „Incaso“ SRL, a expediat prin trimitere poștală în adresa primei instanțe o cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 10 octombrie 2016 (f.d. 42; 43), solicitând modificarea parțială a acesteia.

La 01 decembrie 2016 avocatul Covaliov Natalia, acționând în interesele ÎM „Incaso“ SRL, a expediat prin trimitere poștală în adresa Curții de Apel Chișinău o cerere de apel motivată împotriva hotărârii din 10 octombrie 2016 (f.d. 59-62; 63), solicitând modificarea acesteia prin dispunerea încasării în beneficiul ÎM „Incaso“ SRL, din contul lui Rău Andrei, a următoarelor sume bănești: (1) 5 437, 63 lei cu titlu de datorie de bază; (2) 2 383, 92 lei cu titlu de taxă aferentă contractului; (3) 850, 07 lei cu titlu de dobândă; (4) 10 349, 61 lei cu titlu de penalitate de

întârziere; (5) 3 350 lei cu titlu de penalitate pentru rezilierea contractului; și (6) 524 lei cu titlu de taxă de stat. De asemenea, a solicitat încasarea în beneficiul ÎM „Incaso“ SRL, din contul lui Rău Andrei, a sumei de 596 lei cu titlu de taxă de stat plătită la depunerea cererii de apel.

Prin decizia instanței de apel din 07 februarie 2017 (f.d. 66; 67-72), s-a respins apelul declarat de ÎM „Incaso“ SRL, prin intermediul avocatului Covaliov Natalia, și s-a menținut hotărârea primei instanțe.

La 27 septembrie 2017 avocatul Covaliov Natalia, acționând în interesele ÎM „Incaso“ SRL, a expediat prin trimitere poștală în adresa Curții Supreme de Justiție o cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel (f.d. 78-83; 84), solicitând casarea acesteia și modificarea hotărârii primei instanțe prin dispunerea încasării în beneficiul ÎM „Incaso“ SRL, din contul lui Rău Andrei, a următoarelor sume bănești: (1) 5 437, 63 lei cu titlu de datorie de bază; (2) 2 383, 92 lei cu titlu de taxă aferentă contractului; (3) 10 349, 61 lei cu titlu de penalitate de întârziere; (4) 3 350 lei cu titlu de penalitate pentru rezilierea contractului; și (5) 524 lei cu titlu de taxă de stat. De asemenea, a solicitat încasarea în beneficiul ÎM „Incaso“ SRL, din contul lui Rău Andrei, a sumei de 596 lei cu titlu de taxă de stat plătită la depunerea cererii de apel și a sumei de 400 lei cu titlu de taxă de stat plătită la depunerea cererii de recurs.

În motivarea recursului, a susținut că instanțele ierarhic inferioare eronat au ajuns la concluzia că suma împrumutului acordat lui Rău Andrei a fost de 11 621, 31 lei, și nu de 15 000 lei.

A explicat că la data încheierii contractului de împrumut nr. 462606, Rău Andrei era deja dator să restituie ÎCS OM „Iute Credit“ SRL o sumă de bani în baza unui alt contract de împrumut.

A evidențiat că în scopurile recreditării și restituirii de către Rău Andrei a sumei date, în contractul de împrumut nr. 462606 a fost inserată mențiunea privind reținerea de către ÎCS OM „Iute Credit“ SRL a sumei de 3 378, 69 lei.

Consideră că în acest fel, în baza contractului de împrumut nr. 462606, Rău Andrei a beneficiat de suma de 15 000 lei.

De asemenea, a invocat neaplicarea de către instanțele ierarhic inferioare a prevederilor art. 624 Cod civil.

A reliefat că încheind contractul de împrumut nr. 462606, ÎCS OM „Iute Credit“ SRL și Rău Andrei au convenit asupra clauzelor penale, iar respingând pretențiile privind plata penalităților, instanțele ierarhic inferioare nu au luat în considerare voința părților .

În aceeași ordine de idei, s-a expus cu referire la netemeinicia soluției de respingere a pretenției de încasare a taxei aferente contractului.

A subliniat că Agenția pentru Protecția Consumatorilor a verificat conținutul contractelor încheiate de ÎCS OM „Iute Credit“ SRL cu consumatori și nu a identificat clauze abuzive.

La 24 octombrie 2017 Curtea Supremă de Justiție a expediat prin trimitere poștală în adresa lui Rău Andrei o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii

copiei respective, dar Rău Andrei nu a prezentat referința în termenul stabilit, admisibilitatea recursului urmând a fi decisă în lipsa acesteia.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 29 noiembrie 2017 (f.d. 89), s-a considerat admisibil recursul.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, Recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

În speță, Colegiul a considerat că examinarea recursului este posibilă fără înștiințarea participanților la proces.

Examinând recursul declarat de ÎM „Incaso“ SRL, prin intermediul avocatului Covaliov Natalia, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2017, studiind materialele dosarului și raportând cele constatate la prevederile legale care guvernează speța, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, și să pronunțe o nouă hotărâre, prin care se va admite parțial acțiunea, din următoarele raționamente.

Conform art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, Instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Cu referire la încadrarea ÎM „Incaso“ SRL în termenul de declarare a recursului, Colegiul consideră necesar să releve următoarele.

Potrivit art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Fișa de însoțire a deciziei integrale a instanței de apel (f.d. 74) include mențiunea că acest act judecătoresc a fost expediat prin trimitere poștală în adresa ÎM „Incaso“ SRL la 21 februarie 2017, dar la materialele dosarului nu se află avizul de recepție corespunzător. De asemenea, la materialele dosarului nu se află vreo probă care ar confirma comunicarea ÎM „Incaso“ SRL a deciziei integrale a instanței de apel prin alte mijloace.

Astfel, în condițiile în care nu poate fi stabilită cu precizie data la care ÎM „Incaso“ SRL a luat cunoștință de decizia integrală a instanței de apel, declararea recursului la 27 septembrie 2017 se consideră a fi îndeplinită cu respectarea termenului prevăzut de art. 434 Cod de procedură civilă.

În continuare, verificând, în limitele invocate în recurs, legalitatea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, Colegiul constată următoarele temeiuri de admitere a recursului.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, Părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța

juducătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Potrivit art. 432 alin. (3) Cod de procedură civilă, Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța juducătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Art. 432 alin. (5) Cod de procedură civilă prevede că Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

Colegiul constată că la 17 iulie 2012 între ÎCS OM „Iute Credit“ SRL și Rău Andrei a fost încheiat contractul de împrumut nr. 462606 (f.d. 7-10), prin care ÎCS OM „Iute Credit“ SRL s-a obligat să pună la dispoziția lui Rău Andrei suma de 15 000 lei, iar Rău Andrei s-a obligat să restituie această sumă până la 17 ianuarie 2014, să plătească dobânda, taxa aferentă contractului și, după caz, penalitatea de întârziere și penalitatea pentru rezilierea contractului.

Conform art. 867 alin. (1) Cod civil, Prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Contractul de împrumut nr. 462606 din 17 iulie 2012 conține mențiunea că Rău Andrei este de acord ca ÎCS OM „Iute Credit“ SRL să deducă din suma de 15 000 lei soldul datoriei sale în mărime de 3 378, 69 lei, pe care Rău Andrei a acumulat-o în baza contractului de împrumut nr. 419471.

Astfel, este indubitabil că în baza contractului de împrumut nr. 462606 din 17 iulie 2012, Rău Andrei a primit în proprietate de la ÎCS OM „Iute Credit“ SRL anume suma de 15 000 lei, din care suma de 3 378, 69 lei i-a fost acordată în scop de refinanțare, aceasta fiind direcționată spre stingerea datoriei în baza contractului

de împrumut nr. 419471, iar suma de 11 621, 31 lei i-a fost nemijlocit virată, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 14 din 17 iulie 2012 (f.d. 12).

Potrivit art. 195 Cod civil, Act juridic civil este manifestarea de către persoane fizice și juridice a voinței îndreptate spre nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile.

Colegiul consideră că instanțele ierarhic inferioare au aplicat în mod eronat art. 195 Cod civil în raport cu circumstanțele speței, or voința părților la contractul de împrumut nr. 462606 din 17 iulie 2012 nu reprezintă un fenomen subiectiv, pasibil de interpretare, ci un act exteriorizat în modul corespunzător (în speță, un împrumut de 15 000 lei acordat prin două mecanisme distincte).

Mai mult, Colegiul reține că atât prima instanță, cât și instanța de apel indică, că valoarea contractului de împrumut nr. 462606 din 17 iulie 2012 este anume de 15 000 lei, dar admit o confuzie prin echivalarea sumei primite de Rău Andrei prin ordinul de plată nr. 14 din 17 iulie 2012 cu suma efectivă a împrumutului.

Confuzia constă și în aceea că instanțele ierarhic inferioare nu au elucidat de ce lui Rău Andrei i-a fost nemijlocit virată doar suma de 11 621, 31 lei, deși, după cum s-a menționat anterior, contractul de împrumut nr. 462606 din 17 iulie 2012 este suficient de concludent în această privință.

În mod cert, această confuzie a dus la soluționarea greșită a cauzei, constituind o încălcare în sensul art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, iar instanța de recurs este abilitată de a corecta eroarea judiciară comisă de prima instanță și de instanța de apel.

Prin contractul de cesiune nr. CES-1/01/06/2010 din 01 iunie 2010 (f.d. 16), completat și modificat prin acordul adițional nr. 01/06/2013 din 01 iunie 2013 (f.d. 17), ÎCS OM „Iute Credit“ SRL a cesionat ÎM „Incaso“ SRL, *inter alia*, creanța deținută față de Rău Andrei.

Având în vedere că Rău Andrei nu și-a executat integral obligațiile asumate conform contractului de împrumut nr. 462606 din 17 iulie 2012, prin reclamația nr. 1438937630204 din 07 august 2015 (f.d. 14), recepționată de Rău Andrei la 17 august 2015 (f.d. 15), ÎM „Incaso“ SRL l-a somat să-și execute aceste obligații, dar reclamația a rămas fără efect.

În continuare, Colegiul relevă că ÎM „Incaso“ SRL a prezentat un calcul al sumelor datorate de Rău Andrei (f.d. 13), pe care debitorul nu l-a combătut, fiind legal înștiințat despre examinarea cauzei și în prima instanță, și în instanța de apel.

În conformitate cu art. 512 alin. (1) Cod civil, În virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

În speță, în baza contractului de împrumut nr. 462606 din 17 iulie 2012, obligația lui Rău Andrei de a da este un efect legal al acordului de voințe intervenit între părți, nefiind altceva decât un efect legal al contractului, iar sarcina instanței de recurs constă în a verifica corectitudinea prestațiilor la executarea cărora debitorul a devenit ținut pe cale judecătorească.

În această ordine de idei, Colegiul pornește de la faptul că în cadrul contractului de împrumut nr. 462606 din 17 iulie 2012, care este unul de adeziune, Rău Andrei are calitatea de consumator.

Conform art. 3 Legea nr. 256 din 09 decembrie 2011 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, clauza abuzivă este acea clauză contractuală care, nefiind negociată în mod individual cu consumatorul, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, creează, în detrimentul consumatorului, contrar cerințelor de bună-credință, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract.

Potrivit art. 666 Cod civil, Contractul poate fi de adeziune sau negociat, sinalagmatic sau unilateral (generează obligații doar pentru una dintre părți), comutativ sau aleatoriu și cu executare instantanee sau succesivă, precum și de consumator.

Contractele de adeziune sunt contractele în care clauzele sînt preformulate de una din părți (de regulă acesta este partea care are o mai mare putere economică și care este un comerciant) iar cealaltă parte doar poate să accepte încheierea contractului în condițiile impuse sau să renunțe de a încheia contractul.

În speță, Rău Andrei nu a dispus de posibilitatea de a negocia în mod individual clauzele contractului de împrumut nr. 462606 din 17 iulie 2012.

În conformitate cu art. 7 alin. (5) Legea nr. 256 din 09 decembrie 2011 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, În cazul în care constată caracterul abuziv al clauzelor contractuale elaborate pentru a fi utilizate în o multitudine de contracte, instanța de judecată dispune nulitatea acestor clauze.

Caracterul abuziv al unei clauze contractuale este temei de declarare a nulității absolute a unei astfel de clauze.

Conform art. 217 alin. (1) Cod civil, Nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată o invocă din oficiu.

Prin sintagma „instanța de judecată o invocă din oficiu” se are în vedere inclusiv ipoteza în care una din părți declanșează un litigiu civil având ca obiect executarea unui act juridic, iar instanța, constatând că actul juridic ce constituie fundamentul prestației supuse judecării este lovit în parte de nulitate absolută, va respinge parțial, după caz, cererea de chemare în judecată ca neîntemeiată, fără însă a pronunța și nulitatea în parte a actului juridic respectiv în dispozitivul hotărârii.

Instanțele ierarhic inferioare au considerat că sunt abuzive clauzele prin care Rău Andrei s-a obligat la: (1) plata taxei aferente contractului în sumă de 3 750 lei; (2) plata, după caz, a penalității de întârziere în cuantum de 0, 5% pentru fiecare zi de întârziere a rambursării datoriei de bază; și (3) plata, după caz, a penalității pentru rezilierea contractului în sumă de 3 750 lei.

Colegiul consideră că această concluzie este legală și întemeiată din următoarele raționamente.

Primo, legiuitorul, spre deosebire de contractele de credit bancar, nu a prevăzut pentru contractele de împrumut posibilitatea părților de a conveni asupra

unui comision pentru serviciile prestate, iar obligarea consumatorului, în baza unui contract de împrumut preformat, la plata unei taxe aferente contractului, urmează a fi calificată ca fiind contrar cerințelor de bună-credință impuse comerciantului.

Secundo, potrivit art. 624 alin. (1) Cod civil, Clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun.

Clauza penală fiind un contract, trebuie să îndeplinească condițiile de validitate ale oricărei convenții, însă, în contractele încheiate cu consumatorii, instanța este obligată să verifice respectarea principiului reglementat de Legea nr. 256 din 09 decembrie 2011 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii și de Directiva nr. 93/13/CEE a Consiliului Comunităților Europene din 05 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii.

În cazul unei clauze penale disproporționate, prevăzute în eventualitatea neîndeplinirii obligațiilor de către consumator, sarcina de a acționa în consecință, potrivit dreptului național, astfel încât această clauză să nu fie opozabilă consumatorului în discuție, revine instanței naționale. Prin urmare, instanța de judecată se poate sesiza, din oficiu, cu privire la disproporția vădită a penalității. Intervenția instanței, din oficiu, rezultă dintr-o interpretare sistematică a legislației menționate ce reglementează clauza penală.

În acest context, Colegiul subliniază că, clauzele referitoare la obligarea consumatorului la plata penalității de întârziere în cuantum de 0, 5% pentru fiecare zi de întârziere a rambursării datoriei de bază și la plata penalității pentru rezilierea contractului în sumă de 3 750 lei, corect au fost apreciate ca fiind abuzive, creând un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților ce decurg din contractul de împrumut nr. 462606 din 17 iulie 2012.

Cele trei clauze abuzive se consideră ca nefiind producătoare de efecte juridice, dar Colegiul reliefează că Rău Andrei a achitat următoarele sume bănești în conexiune cu clauzele date: (1) 1 366, 08 lei cu titlu de taxă aferentă contractului; (2) 1 143, 03 lei cu titlu de penalitate de întârziere; și (3) 400 lei cu titlu de penalitate pentru rezilierea contractului, adică în total 2 909, 11 lei.

Suma de 2 909, 11 lei urmează a se considera ca fiind achitată în scopul stingerii datoriei de bază, deopotrivă cu suma de 5 464, 4 lei, astfel încât datoria de bază a lui Rău Andrei la data de 18 aprilie 2016 constituia suma de 8 373, 51 lei, care va fi încasată din contul acestuia în beneficiul ÎM „Incaso“ SRL.

În conformitate cu art. 869 alin. (1) Cod civil, În baza contractului de împrumut, părțile pot prevedea și plata unei dobânzi, care trebuie să se afle într-o relație rezonabilă cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei.

Conform art. 869 alin. (4) Cod civil, În cazul în care împrumutatul nu plătește dobânda în termen, împrumutătorul poate cere restituirea imediată a împrumutului și a dobânzii aferente.

Luând în considerare că Rău Andrei a admis restanțe la plata dobânzii, care a fost stabilită în cuantum de 14% anual, fiind așadar într-o relație rezonabilă cu rata

de bază a Băncii Naționale a Moldovei în perioada de referință, ÎM „Incaso“ SRL este îndreptățită să obțină de la Rău Andrei suma de 850, 07 lei cu titlu de dobândă.

Astfel, pretențiile ÎM „Incaso“ SRL față de Rău Andrei urmează a fi admise parțial (8 373, 51 lei cu titlu de datorie de bază și 850, 07 lei cu titlu de dobândă, adică în total suma de 9 223, 58 lei).

Potrivit art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, Instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții.

În conformitate cu art. 82 Cod de procedură civilă, Cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a pricinii.

Înaintând cererea de chemare în judecată, ÎM „Incaso“ SRL a achitat taxa de stat în sumă de 800 lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 1146 (f.d. 2) și a suportat cheltuieli de asistență juridică în sumă de 800 lei, fapt confirmat prin actul de primire-predare nr. 00095-03-13C din 19 aprilie 2016 (f.d. 23), care sunt necesare, reale și rezonabile.

Totodată, ÎM „Incaso“ SRL a cheltuit 90 lei pentru citarea publică a lui Rău Andrei, fapt confirmat prin actul de prestare a serviciilor nr. 8 din 11 iulie 2016 (f.d. 36) și prin ordinul de plată nr. 2057 din aceeași dată (f.d. 37).

Colegiul notează că valoarea acțiunii este de 26 469, 2 lei, iar partea din pretenții ce va fi admisă este în proporție de 34, 85%.

Față de cele ce preced, pronunțând noua hotărâre și soluționând chestiunea privind compensarea cheltuielilor de judecată suportate în prima instanță, Colegiul va dispune încasarea în beneficiul ÎM „Incaso“ SRL, din contul lui Rău Andrei, a următoarelor sume bănești: (1) 278, 8 lei cu titlu de taxă de stat; (2) 800 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică; și (3) 90 lei cu titlu de cheltuieli de citare publică.

Prima instanță a admis pretențiile ÎM „Incaso“ SRL în proporție de 15, 48%, iar depunând cererea de apel, prin care a contestat hotărârea primei instanțe în partea pretențiilor neadmise, ÎM „Incaso“ SRL a achitat taxa de stat în sumă de 596 lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 3313 din 21 octombrie 2016 (f.d. 58).

Instanța de apel a respins cerințele ÎM „Incaso“ SRL, iar depunând cererea de recurs, ÎM „Incaso“ SRL a achitat taxa de stat în sumă de 400 lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 2879 din 17 august 2017 (f.d. 77).

Partea pretențiilor neadmise de instanțele ierarhic inferioare este în sumă de 22 371, 23 lei, iar pronunțând noua hotărâre, Colegiul va dispune încasarea sumei 9 223, 58 lei în beneficiul ÎM „Incaso“ SRL, adică în final, partea pretențiilor neadmise va fi în sumă de 17 245, 62 lei, ceea ce înseamnă că parcurgând căile de atac, ÎM „Incaso“ SRL a reușit să reducă această parte cu 22, 91%.

În consecință, soluționând chestiunea privind compensarea cheltuielilor de plată a taxei de stat la depunerea cererii de apel și a cererii de recurs, Colegiul va dispune încasarea în beneficiul ÎM „Incaso“ SRL, din contul lui Rău Andrei, a

sumei de 337, 5 lei.

Ținând cont că instanțele ierarhic inferioare au aplicat în mod eronat art. 195 Cod civil în raport cu circumstanțele speței, eroare judiciară care poate fi înlăturată pe calea recursului, Colegiul va admite recursul declarat de ÎM „Incaso“ SRL, prin intermediul avocatului Covaliov Natalia, va casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, și va pronunța o nouă hotărâre, prin care va admite parțial acțiunea.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) și alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Se admite recursul declarat de ÎM „Incaso“ SRL, prin intermediul avocatului Covaliov Natalia.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2017 și hotărârea Judecătoria Călărași din 10 octombrie 2016, și se pronunță o nouă hotărâre, prin care:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de ÎM „Incaso“ SRL, prin intermediul avocatului Covaliov Natalia, împotriva lui Rău Andrei cu privire la încasarea datoriei de bază, taxei aferente contractului de împrumut, dobânzii și a penalităților, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează în beneficiul ÎM „Incaso“ SRL, din contul lui Rău Andrei, următoarele sume bănești: (1) 8 373, 51 lei cu titlu de datorie de bază; (2) 850, 07 lei cu titlu de dobândă; (3) 616, 3 lei cu titlu de taxă de stat; (4) 800 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică; și (5) 90 lei cu titlu de cheltuieli de citare publică.

În rest, pretențiile se resping ca neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător

Iulia Sîrcu

Judecători

Maria Ghervas

Ion Druță

Mariana Pitic

Luiza Gafton